

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Februar 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**sygehusberedskabet
før og under 1. smitte-
bølge af COVID-19**

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 18/2021 om sygehusberedskabet før og under 1. smittebølge af COVID-19**

2. februar 2023

RN 402/23

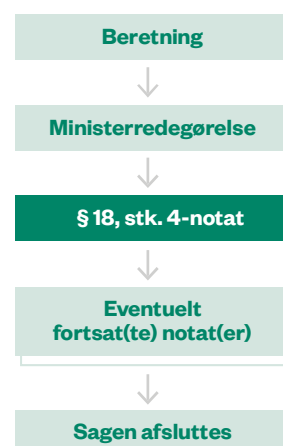
Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 6. januar 2023

1. Rigsrevisionen gennemgår i dette notat de initiativer, som indenrigs- og sundhedsministeren og regionerne har iværksat som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner. Dette sker med henblik på at vurdere, om Indenrigs- og Sundhedsministeriets og regionernes initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

Konklusion

Indenrigs- og sundhedsministeren anerkender, at beretningen sætter et vigtigt fokus på planlægning af sygehusberedskabet, og hvordan det danske sygehusberedskab var rustet til en pandemi. Ministeren oplyser, at læring af beredskabsplanlægningen og selve COVID-19-håndteringen har væsentlig betydning for, hvordan sundhedsvæsenet er rustet til eventuelt kommende pandemier, og at beretningen er et relevant bidrag til den fremadrettede planlægning af indsatsen. Ministeren og flere regioner finder det positivt, at Statsrevisorerne anerkender, at personalet i sundhedsvæsenet har ydet en stor indsats over lang tid for at håndtere pandemien bedst muligt.

Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet har igangsat et arbejde for at opdatere *Vejledning om planlægning af sundhedsberedskabet og Beredskab for pandemisk influenza* (Pandemiplanen), som fremover vil have et bredere fokus på epidemier. Regionerne, som også anerkender beretningens konklusioner, har ligeledes øget deres fokus på beredskabsplanlægning, herunder på forsyning og lagre af fx værnemidler. Alle regionerne har opdateret eller vil opdatere deres beredskabsplaner med de erfaringer, som regionerne har gjort under pandemien, ligesom regionerne afventer ministeriets opdaterede vejledninger.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Indenrigs- og Sundhedsministeriets arbejde med at opdatere *Vejledning om planlægning af sundhedsberedskabet* og *Beredskab for pandemisk influenza* (Pandemiplanen), så både Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede og en bredere sundhedsfaglig afdækning af scenarier for smitsomme sygdomme inddrages
- Regionernes arbejde med at sikre, at deres sundhedsberedskabsplaner lever op til Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledninger, herunder i forhold til at sikre lagre og forsyningsikkerhed af værnemidler, og at planerne afspejler Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i juni 2022 en beretning om sygehusberedskabet før og under 1. smittebølge af COVID-19. Formålet med undersøgelsen var at vurdere, om Sundhedsministeriet og regionerne havde sikret, at sygehusberedskabet var forberedt på en pandemi og kunne håndtere COVID-19 under 1. smittebølge.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at Sundhedsministeriet og 4 regioner ikke havde sikret, at sygehusberedskabet var forberedt på at håndtere en pandemi, da 1. smittebølge af COVID-19 ramte Danmark. Regionernes sundhedsberedskabsplaner var utilstrækkelige i forhold til Sundhedsstyrelsens vejledninger og afspejlede ikke de nationale risikobilleder, som siden 2013 har fremhævet, at en pandemi var én af de mest sandsynlige og mest alvorlige samfunds-trusler.

Statsrevisorerne fandt det meget utilfredsstillende, at ingen af de 5 regioner havde planlagt, hvordan de ville sikre forsyningen af værnemidler i en pandemisituation.

Statsrevisorerne fandt det tilfredsstillende, at regionerne med reviderede planer og en stor indsats fra sundhedspersonalet alligevel fik skabt kapacitet på sygehusene, så alle COVID-19-patienter kunne behandles.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Gennemgang af indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse og regionernes udtalelser

Sundhedsstyrelsens vejledning af sygehusberedskabet

6. Statsrevisorerne bemærkede, at Sundhedsstyrelsen ikke afspejlede udviklingen i risikobilledet fra 2013 til 2017 i vejledninger til regionerne, og at styrelsen heller ikke havde påpeget, når regionernes beredskabsplaner ikke levede op til krav og centrale anbefalinger.

7. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser i sin redegørelse til beretningen, at Statsrevisorernes kritik og konklusioner er taget til efterretning. Ministeren oplyser, at Sundhedsstyrelsen har igangsat et arbejde med at opdatere *Vejledning om planlægning af sundhedsberedskabet fra 2017*, som styrelsen forventer at være færdig med i løbet af 2023.

Sundhedsstyrelsen vil også igangsætte et arbejde med at opdatere *Beredskab for pandemisk influenza* fra 2013 (Pandemiplanen), som forventes at foreligge i starten af 2024. Sundhedsstyrelsens opdatering af Pandemiplanen vil ifølge indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse som noget nyt rette sig mod epidemier for at dække bredere. *Epidemiplanen*, som erstatter den tidligere pandemiplan, vil mere eksplicit forholde sig til andre typer hændelser end influenzapandemier og udbygges med et bredere trusselsbillede for derved bedre at understøtte regionernes og kommunernes beredskabsplanlægning. Epidemiplanen vil derfor fremadrettet inddrage både Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede og en bredere sundhedsfaglig afdækning af scenarier for smitsomme sygdomme.

Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at Sundhedsstyrelsen vil inddrage regioner og kommuner i arbejdet med at opdatere vejledninger. Det vil Sundhedsstyrelsen gøre for bedst muligt at imødekomme regionernes og kommunernes behov og afspejle erfaringer, som regionerne og kommunerne har gjort sig under COVID-19-pandemien. Sundhedsstyrelsen vil derfor også – i dialog med regioner og kommuner – indarbejde nye perspektiver, erfarede scenarier og læring fra COVID-19-håndteringen for at optimere planlægningen af sundhedsberedskabet og understøtte robuste sundhedsberedskabsplaner.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil invitere relevante styrelser, Danske Regioner, KL, regioner og kommuner til en læringsopsamling, der fokuserer på systematisering og koordinering af det tværsektorielle samarbejde. Det er tanken, at læringsopsamlingen også skal bidrage til at fremhæve, hvor disse gode samarbejds løsninger kan anvendes i den daglige drift, ledelse og udvikling af sundhedsvæsenet. Læringsopsamlingen forventes at finde sted i første halvdel af 2023.

Indenrigs- og sundhedsministeren anerkender, at Sundhedsstyrelsen kunne have vejledt regionerne mere uddybende i forhold til at leve op til Sundhedsstyrelsens vejledninger af sygehusberedskabet. Sundhedsstyrelsen vil fremadrettet sikre dette gennem en tættere direkte rådgivning i relation til regionernes beredskabsplaner ud fra styrelsens aktuelle vejledninger.

8. Rigsrevisionen finder det positivt, at indenrigs- og sundhedsministeren har taget initiativ til at opdatere Sundhedsstyrelsens vejledninger af sygehusberedskabet, og at regioner og kommuner inddrages i dette arbejde. Rigsrevisionen finder det desuden positivt, at den kommende epidemiplan mere eksplicit vil forholde sig til andre typer hændelser end influenzapandemier og vil inddrage Beredskabsstyrelsens seneste nationale risikobillede fra 2022.

Rigsrevisionen vil fortsat følge Indenrigs- og Sundhedsministeriets arbejde med at opdatere *Vejledning om planlægning af sundhedsberedskabet* fra 2017 og *Beredskab for pandemisk influenza* fra 2013 (Pandemiplanen), så både Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede og en bredere sundhedsfaglig afdækning af scenarier for smittesomme sygdomme inddrages.

Regionernes planlægning af sygehusberedskabet

9. Statsrevisorerne bemærkede, at ingen af de 5 regioner havde planer, der fuldt ud levede op til Sundhedsstyrelsens vejledninger om planlægning af sundhedsberedskabet. Desuden bemærkede Statsrevisorerne, at regionernes sundhedsberedskabsplaner generelt ikke var baseret på de nationale risikobilleder fra 2013 og 2017. Statsrevisorerne fandt det herudover meget utilfredsstillende, at ingen af de 5 regioner havde planlagt, hvordan de ville sikre forsyningen af værnemidler i en pandemisituation.

10. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at regionerne anerkender kritikken af regionernes sundhedsberedskabsplaner. Ministeren oplyser samtidig, at alle regionerne imødeser Sundhedsstyrelsens kommende opdaterede vejledninger som afsæt for at udarbejde specifikke, regionale beredskabsplaner.

Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser på baggrund af regionsrådenes udtalelser, at Region Hovedstaden, Region Syddanmark, Region Midtjylland og Region Nordjylland i perioden august-december 2021 opdaterede deres sundhedsberedskabsplaner for at inddrage erfaringer fra COVID-19-pandemien, og at også Region Sjælland har foretaget beredskabsmæssige tiltag med afsæt i erfaringer fra pandemien. Dette fremgik også af beretningen. Ministeren oplyser, at Region Sjælland afventer, at der foreligger et egnet nationalt planlægningsgrundlag fra Sundhedsstyrelsen, før regionen udarbejder en overordnet og sammenhængende pandemiplanlægning. Region Sjælland opfordrer ministeren til, at arbejdet med opdatering af vejledninger prioriteres og forløber efter tidsplanen.

Region Syddanmark og Region Nordjylland har desuden ifølge indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse indarbejdet risikovurderinger i beredskabsplanerne, der tager afsæt i Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede.

11. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser på baggrund af regionsrådenes udtalelser, at der siden COVID-19-pandemiens start var et stort fokus fra både statslige, regionale og kommunale aktører på at sikre forsyningen af bl.a. værnemidler og at forbedre regionernes forsyning af værnemidler, hvis Danmark skulle blive ramt af en ny pandemi.

Flere af regionerne oplyser derudover, at de enten allerede har taget initiativer, som skal sikre forsyningssikkerheden af værnemidler, eller vil gøre det i forbindelse med udarbejdelsen af nye beredskabsplaner. Fx har Region Syddanmark nedsat en følgegruppe for forsyningssikkerhed, mens Region Hovedstaden bl.a. har etableret enheden National Forsyning af Værnemidler, som varetager de operationelle indkøbs-, lager- og logistikopgaver i relation til det regionale lager, den nationale beholdning og EU-nødlageret af værnemidler. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at det – som det fremgik af beretningen – allerede i foråret 2020 blev besluttet at opbygge lagre af værnemidler til 6 måneders pandemiforbrug, og at der i dag er opbygget robuste nationale lagre af værnemidler, som sammen med regionernes egne lokale lagre af værnemidler fortsat styres og monitoreres ud fra de statslige måltal om 6 måneders pandemiforbrug. Det overordnede overblik over lagerbeholdningerne af værnemidler varetages af Styrelsen for Forsyningssikkerhed, som hører under Justitsministeriet. Der pågår forhandlinger mellem Danske Regioner og Styrelsen for Forsyningssikkerhed om en fremadrettet model for indkøb og lager af værnemidler.

12. Rigsrevisionen finder det positivt, at alle regionerne har opdateret deres regionale sundhedsberedskabsplaner ud fra erfaringerne med COVID-19 eller på anden vis har foretaget beredskabsmæssige tiltag, mens regionerne afventer Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledninger. Rigsrevisionen finder det endvidere positivt, at alle regionerne vil udarbejde specifikke regionale planer med afsæt i Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledninger for planlægning af sundhedsberedskabet.

Rigsrevisionen vil fortsat følge regionernes arbejde med at sikre, at regionernes sundhedsberedskabsplaner lever op til Sundhedsstyrelsens opdaterede vejledninger, herunder i forhold til lagre og forsyningssikkerhed af værnemidler, og at planerne afspejler Beredskabsstyrelsens nationale risikobillede.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse (r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Sygehusberedskabet før og under 1. smittebølge af COVID-19 (nr. 18/2021) 13-06-2022 Ministerredegørelse: Indenrigs- og sundhedsministeren: 06-01-2023	Finansudvalget: 23-06-2022					